

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Ортодонтия. Персин Л. С. – М., Медицина, 2009.
2. Руководство по ортодонтии. Хорошилкина Ф.Ю. – М., Медицина, 2008.
3. Разработка и внедрение новых методов диагностики, ортопедического лечения и контроля его качества: руководство. Ряховский А.Н., Абрамов А.Е., Антонин М.М. – М., 2007. – 200 с.

6.2 Дополнительная литература:

1. Ортодонтические аппараты. Головкин Н. В. – Киев, 2008.
2. Ортопедическая стоматология. Гаврилов Е.И., Оксман И.М. – М., Медицина, 1996.
3. Основы ортодонтии: Митчелл Л. пер. с англ. под ред. Ю.М. Малыгина. – М., 2010. – 336 с.

6.3 Средства обучения:

- фантомы;
- слайды по теме;
- муляжи;
- материалы с Интернета;
- плакаты;
- инструменты и оборудование.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ**

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**ОРТОДОНТИЯ КОНСТРУКЦИЯЛАРЫН
ДАЙЫНДАУ ТЕХНИКАСЫ**

0307000 - «ОРТОПЕДИЯЛЫҚ СТОМАТОЛОГИЯ» мамандығы

0307013 - «Тіс технигі» біліктілігі

Сағат көлемі – 128

Астана 2010

Автор:

Р.Т. Қожанова – «Қарағанды мемлекеттік медициналық университеті» РМҚ қарамағындағы медицина колледжі директорының оқу - әдістемелік жұмысы бойынша орынбасары, арнаулы пәндер оқытушысы.

Сарапшылар:

1. А.А. Косиева – «Қазіргі технологиялар медициналық орталығы» ЖШС директоры, дәрігер-стоматолог;
2. А.К. Садыков – «Садык АҚ» ЖШС директоры, дәрігер-стоматолог.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Қарағанды мемлекеттік медицина университеті» РМҚ қарамағындағы медицина колледжі ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0307000 - «Ортопедиялық стоматология» мамандығы 0307013 - «Тіс технігі» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2011 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілген.

(временные, постоянные), штифтовые зубы детские, профилактические аппараты, мостовидные протезы, съемные протезы.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Использование современных методов обучения, технических средств обучения, слайдов, видеофильмов.

5 Контроль планируемого результата обучения

Контроль освоения типовой учебной программы по дисциплине предусматривает проведение промежуточной аттестации, формой которой является зачет. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

донтических аппаратов с применением брекет-систем. Техника изготовления легких дуг Бегга (лайт-уайер), биопрогрессивная техника Риккетса, техника сдвоенных дуг Джонсона (твин-арч).

Практическое занятие. Овладеть этапами изготовления современных дуговых аппаратов. Овладеть техникой изготовления легких дуг Бегга (лайт-уайер), биопрогрессивной техникой Риккетса и сдвоенных дуг Джонсона (твин-арч техника).

Тема 2.8 Понятие о технике Эджуайз (брекет-системе). Показания и противопоказания к применению брекетов

Понятие о брекет системе. Принцип действия брекет- системы. Показания и противопоказания к применению брекетов. Виды брекетов. Фиксация брекетов к зубам. Результаты лечения.

Практическое занятие. Определить показания к применению брекетов. Приклеивать брекеты к зубам. Фиксировать ортодонтические дуги при помощи лигатур. Применять эластические тяги. Применять ретейнеры.

Тема 2.9 Аппараты функционального и смешанного действия. Направляющая коронка Катца, коронка Катца с накусочной пластинкой на небной части, пластинка с накусочной поверхностью, регуляторы Френкеля типа (I, II, III), активаторы и obturatory

Принципы действия аппаратов функционального и смешанного действия.

Отличительные особенности и назначения конструктивных элементов регуляторов функции Френкеля (I, II, III) типа. Механизм воздействия аппарата на рост челюсти. Показания к применению коронки Катца с направляющей петлей и механизм действия аппарата. Этапы изготовления коронки Катца с направляющей петлей. Показания к применению obturatory.

Практическое занятие. Изготовить коронку Катца с направляющей петлей. Применить правила изгибания, паяния направляющей петли к коронке и перемычек между петлей и коронкой. Отбелить и обработать конструкцию.

Раздел 3 Протезирование в детском возрасте

Тема 3.1 Техника изготовления и особенности ортопедических конструкций в детском возрасте

Особенности ортопедических конструкций в детском возрасте. Разновидности и способы замещения дефектов коронки зуба и зубного ряда. Показания к применению различных конструкций зубных протезов у детей. Особенности изготовления ортопедических конструкций в детском возрасте. Особенности съемных пластиночных протезов-аппаратов.

Расположения язычной и вестибулярных дуг, петель. Виды детских протезов: вкладки, коронки (временные, постоянные), штифтовые зубы детские, профилактические аппараты, мостовидные протезы, съемные протезы.

Практическое занятие. Применять на практике протезирование в периоде молочного прикуса. Обладать техникой изготовления детских протезов: вкладок, коронок

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	6
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны.	8
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар	13
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	13
6. Әдебиеттер және оқу құралдары	14

Осы үлігілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Осы үлгілік оқу бағдарламасы 0307000 - «Ортопедиялық стоматология» мамандығы, 0307013 – «Тіс техникі» біліктілігі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (бұдан әрі - МЖМБС) сәйкес әзірленген.

Оқу уақытының жалпы көлемі 128 сағат, оның ішінде:

- теориялық сабақтарға – 10 сағат;
- практикалық сабақтарға – 118 сағат бөлінген.

Тараулар мен тақырыптар тізбесі оқып-үйрену үшін қажетті болып табылады және қысқарту тарапынан өзгертулер енгізілмеуі тиіс.

Білім алушыларда базалық, кәсіптік және арнайы құзіреттіліктерді қалыптастыруға байланысты МЖМБС – на сәйкес модульдік оқыту құрылымы енгізілді.

Үлгілік оқу бағдарламасы арнайы пәндермен бірге «Қалыпты анатомия», «Қалыпты физиология», «Патологиялық анатомия», «Патологиялық физиология» «Алмалы-салмалы және алынбайтын протездер дайындау техникасы», «Тіс аурулары мен тіс хирургиясы» пәндерін оқу кезінде білім алушылардың алған білімдеріне, іскерліктеріне және дағдыларына негізделген.

Тақырыптар мен тараулар бойынша оқу материалдарын оқыған кезде қаулылық, нормативтік және нұсқаулық құжаттарды ескере отырып мазмұндау керек.

Үлгілік оқу бағдарламасы тіс техникін даярлаудағы кәсіптік талаптар мен міндеттерге сәйкес жасалынған.

Пәннің міндеті тіс-жақ жүйесі дамуының анатомия-физиологиялық ерекшеліктері, балалардағы тіс-жақ ауытқуының жіктелуі, балалық жаста қолданылатын алмалы-салмалы және алынбайтын конструкцияларды және ортодонтиялық аппараттарды дайындау әдістері туралы үйрету.

Бағдарламада білім алушыларды алмалы-салмалы конструкцияларды дайындауға, ортодонтиялық аппараттардың әртүрлі конструкциясын дайындаудың зертханалық кезеңдерін үйрету.

Үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру кезінде дидактикалық материалдар мен көрнекі құралдарды, плакаттарды, диапозитивтерді, оқу және оқу- әдістемелік құралдарды қолдану ұсынылады.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім беру бағдарламасында және стандартта жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушы: Базалық: БҚ 1. Қазіргі компьютерлік технологиялар жайлы түсінігі болуда және оларды медицинада қолдануда, кәсіптік қызметте аппараттық технологияларды қолдануда;	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - балалардың тіс-жақ жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктерін; - тіс-жақ ауытқуларының жіктелуін және емін;

Тема 2.4 Способ изготовления и применения аппаратов для устранения вредных привычек

Принцип действия ортодонтических аппаратов для устранения вредных привычек. Показания к изготовлению аппаратов для устранения вредных привычек. Способ изготовления аппаратов для устранения вредных привычек. Применение вестибулярной пластмассовой пластинки, съёмной пластинки на верхнюю челюсть с отходящей от нее плоскостью из пластмассы или проволочными петлями. Применение перчаток или жестких локтевых повязок.

Практическое занятие. На практике уметь применять перчатки или жесткие локтевые повязки. Изготовить вестибулярную пластмассовую пластинку для устранения сосания губ. Уметь моделировать из воска плоскость, отходящую от съёмной пластинки на верхней челюсти, заменить на пластмассу.

Тема 2.5 Изготовление и применение съёмных механических аппаратов

Принцип действия и техника изготовления съёмных механических аппаратов. Разновидность съёмных конструкций механического действия. Показания съёмных конструкций механического действия к применению в клинике. Показания и противопоказания к применению съёмной пластинки с вестибулярной дугой и расширяющим винтом.

Практическое занятие. Уметь изготавливать съёмную пластинку с вестибулярной дугой и расширяющим винтом. Владеть техникой изготовления аппарата Хургиной. Готовить базис небной пластинки с кламмерами. Устанавливать расширяющий винт, заменить воск на пластмассу, обработать, отполировать протез.

Тема 2.6 Несъёмные механические аппараты, используемые при лабиальном смещении зубов

Принцип действия несъёмных механических аппаратов.

Разновидность несъёмных конструкций механического действия. Виды ортодонтических стационарных дуг, винтов, колец с вариантами пружин, трубок, зацепных крючков, петель, рычагов, штанг. Показания несъёмных конструкций механического действия к применению в клинике. Особенности изготовления ортодонтических коронок и колец. Правило паяния указанных конструктивных элементов в зависимости от направлений и перемещения зубов.

Практическое занятие. Владеть техникой изготовления колец и коронки. Припаять трубку к ортодонтической коронке. Изгибать пружину и стандартную дугу. Припаять к стандартной дуге зацепные крючки. Отбелить и обработать аппарат.

Тема 2.7 Усовершенствованные дугообразные (современные) аппараты. Техника Лайтваера (аппарат Бегга). Аппарат Джонсона. Биопрогрессивная техника Рикетса

Принцип действия современных дуговых аппаратов.

Показания к применению современных дуговых аппаратов, в зависимости от вращательных действий, направлении наклона, перемещения. Виды несъёмных орто-

Тема 1.3 Методы обследования ортодонтических и ортопедических больных

Основные методы обследования стоматологического ортодонтического и ортопедического больного. Правила заполнения амбулаторной карты. Дополнительные методы обследования ортодонтического и ортопедического больного.

Практическое занятие. Обследовать ортодонтического стоматологического больного с применением следующих методов: расспрос, осмотр (антропометрия зубных рядов, краниометрия). Исследовать состояние зубов и прикуса. Заполнить зубную формулу ребенка. Уметь поставить диагноз по классификации аномалий зубочелюстной системы Калвелеса.

Раздел 2 Характеристика ортодонтических аппаратов и их применения. Изготовление ортодонтических аппаратов

Тема 2.1 Классификация ортодонтических аппаратов. Механизм действия ортодонтических аппаратов

Активные и пассивные ортодонтические аппараты. Съёмные, несъёмные и комбинированные ортодонтические аппараты. Корригирующие, стимулирующие, расширяющие, суживающие, направляющие, смешанные и ретенционные ортодонтические аппараты.

Практическое занятие. Ознакомление с аппаратами, предназначенные для исправления положения отдельных зубов, для нормализации соотношения зубных рядов, для расширения зубной дуги, для уменьшения и сужения зубной дуги. Ознакомление с аппаратами смешанного действия. Ознакомление с механизмом действия ортодонтических аппаратов.

Тема 2.2 Способы изготовления ортодонтических аппаратов

Общие конструктивные элементы изготовления ортодонтических аппаратов. Основные опорно-удерживающие приспособления (коронки, кольца). Вспомогательные фиксирующие части (крючки, трубки, замки). Регулирующие части аппаратов.

Практическое занятие. Уметь изготовить коронки, кольца, каппы.

Выбирать на практике конструкции аппаратов: опорно-удерживающие приспособления (коронки, кольца), фиксирующие части (крючки, трубки, замки), регулирующие части. Уметь изготовить базис съёмных ортодонтических аппаратов из воска, заменить на пластмассу, устанавливать расширяющий винт, выгибать различные кламмера.

Тема 2.3 Способ изготовления и применения вестибулярных и оральных дуг

Принцип действия ортодонтических вестибулярных и оральных дуг. Показание к применению вестибулярных и оральных дуг. Способ изготовления вестибулярных и оральных дуг.

Практическое занятие. Уметь изгибать дугу. Гнуть петли. Уметь изгибать на практике из ортодонтической проволоки вестибулярные и оральные дуги. Применять на практике вестибулярные и оральные дуги.

БК 2. Организмдегі ағзалар мен жүйелердің қалыпты және патологиялық жағдайдағы құрылымын, жалпы даму белгілерін білуде;

БК 3. Жақ-бет аумағының және тістердің анатомия-физиологиялық ерекшеліктерін білуде;

Кәсіптік:

КҚ 1. Этика-деонтологиялық принциптер негізінде пациенттермен, олардың туған туыстарымен, әріптестермен қарым-қатынасты қалыптастырудағы коммуникативті дағдыларды меңгеруде;

КҚ 2. Стоматологиялық науқасты тексерудің негізгі және көмекші әдістерін білуде;

КҚ 3. Клиникалық пәндерді оқу негізінде алған білімдерін пайдалану және тұқым қуалайтын аурулардың түрлері жайлы білімін меңгеруде;

КҚ 4. Клиникалық симптомдарды айқындауда, стоматологиялық диагноз қоюда, әртүрлі топтағы науқастарға күтім жасауда.

Арнайы:

АҚ 1. Ортодонтиялық және ортопедиялық науқастарды тексеруде;

АҚ 2. Тіс-жақ ауытқуларының жіктелуін білуде, диагноз қоюда;

АҚ 3. Науқасқа ортодонтиялық ем жасау үшін конструкцияларды таңдай білуде;

АҚ 4. Механикалық, функционалдық және құрама әсер етуші аппараттарды дайындауда, оларды қолдана білуде;

АҚ 5. Балаларға арналған алмалы-салмалы және алынбайтын ортопедиялық протездер жасауда, оларды қолдануда;

АҚ 6. Тіс-жақ деформацияларын емдеуде, тіс пен тістүйіс дамуы ауытқуларының алдын алу шараларын жүргізуде;

- ортодонтиялық аппараттардың жіктелуін;

- ортодонтиялық ем қолдану кезінде тіндерде болатын өзгерістерді;

- тіс-жақ ауытқуларының этиологиясын, клиникасын және емін;

- тістің даму ауытқуларын;

- тіс-жақ жүйесі дамуының туа біткен ақаулары кезіндегі жақсүйек пен тіс қатарларының деформацияларын;

- тістүйіс ауытқуларын;

- ортодонтиялық аппараттарды дайындаудың клиника-зертханалық кезеңдерін;

- балалық жаста қолданылатын ортопедиялық конструкциялардың ерекшеліктерін және оларды дайындай білуі тиіс.

- ортодонтиялық аппараттарды дайындауды;

- зиянды әдеттерді жою мақсатында қолданылатын аппараттарды дайындауды, қолдануды;

- алмалы-салмалы механикалық аппараттарды дайындауды, қолдануды;

- алынбайтын механикалық аппараттарды дайындауды, қолдануды;

- функционалдық және құрама әсер ететін аппараттарды дайындауды, қолдануды;

- балалық жаста қолданылатын протездерді дайындауды;

- тістері жоқ ауыз қуысының сілемей қабатының жағдайын бағалай білуді үйреніп алуы қажет.

АҚ 7. Тіс пен ауыз қуысы ауруларының алдын алу үшін санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізе білуде құзырлы болуы қажет.	
--	--

3 Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

р/с №	Күндізгі оқу нысандағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Кіріспе. Балалардағы тіс-жақ жүйесі дамуының анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Тіс-жақ ауытқулары және оларды тексеру әдістері	20	2	18
1.1	Балалардағы тіс-жақ жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері	8	2	6
1.2	Тіс- жақ ауытқуларының этиологиясы және патогенезі. Тіс-жақ жүйесі ауытқуларының жіктелуі	6	-	6
1.3	Ортодонтиялық және ортопедиялық науқастарды тексеру әдістері	6	-	6
2	Ортодонтиялық аппараттардың сипаттамасы және оларды қолдану. Ородонтиялық аппараттарды дайындау	100	6	94
2.1	Ортодонтиялық аппараттарының жіктелуі. Ортодонтиялық аппараттардың әсер ету механизмі	14	2	12
2.2	Ортодонтиялық аппараттарды дайындау әдістері	12	-	12
2.3	Кіреберіс пен ауызға арналған доғаларды дайындау тәсілдері және оларды қолдану	10	-	10
2.4	Зиянды әдеттерді жоюға арналған аппараттарды дайындау және оларды қолдану	6	-	6
2.5	Алмалы-салмалы механикалық аппараттарды дайындау және оларды қолдану	12	-	12

2.8	Понятие о технике Эджуайз (брекет-системе). Показания и противопоказания к применению брекетов	14	2	12
2.9	Аппараты функционального и смешанного действия. Направляющая коронка Катца, коронка Катца с накусочной пластиной на небной части, пластинка с накусочной поверхностью, регуляторы Френкеля типа (1, 2, 3), активаторы и obturators	14	2	12
3	Протезирование в детском возрасте	8	2	6
3.1	Техника изготовления и особенности ортопедических конструкций в детском возрасте	8	2	6
	Всего:	128	10	118

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение. Анатомо-физиологические особенности зубочелюстной системы у детей на разных этапах развития. Зубочелюстные аномалии и методы их обследования

Тема 1.1 Анатомо-физиологические особенности зубочелюстной системы у детей

Анатомо-физиологические особенности зубочелюстной системы у детей. Понятие о молочном, смешанном и постоянном прикусе. Влияние осложненного кариеса, заболеваний ЛОР-органов и вредных привычек на развитие зубочелюстной аномалии. Сроки прорезывания молочных и постоянных зубов.

Практическое занятие. Применять на практике знания об анатомо-физиологических особенностях зубочелюстной системы у детей. Определить значение функции жевания, глотания, дыхания и речи в формировании зубочелюстной, челюстно-лицевой и системы всего организма. Различать виды прикуса. Их роль в профилактике зубочелюстных аномалий. Определить признаки ортогнатического прикуса.

Тема 1.2 Этиология и патогенез зубочелюстных аномалий. Классификации аномалий зубочелюстной системы

Этиология и патогенез зубочелюстных аномалий. Профилактические мероприятия, проводимые для предупреждения зубочелюстных аномалий.

Классификация аномалий зубочелюстной системы у детей по Энгля, по Кальвелису, по Симону, по Катцу, по Курляндскому.

Практическое занятие. Подготовить материалы для проведения беседы с больными. Различать классификации зубочелюстных аномалий по авторам.

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теория	практика
1	2	3	4	5
1	Введение. Анатомо-физиологические особенности зубочелюстной системы у детей. Зубочелюстные аномалии и методы их обследования	20	2	18
1.1	Анатомо-физиологические особенности зубочелюстной системы у детей	8	2	6
1.2	Этиология и патогенез зубочелюстных аномалий. Классификации аномалий зубочелюстной системы	6	-	6
1.3	Методы обследования ортодонтических и ортопедических больных	6	-	6
2	Характеристика ортодонтических аппаратов и их применения. Изготовление ортодонтических аппаратов	100	6	94
2.1	Классификация ортодонтических аппаратов. Механизм действие ортодонтических аппаратов	14	2	12
2.2	Способы изготовления ортодонтических аппаратов	12	-	12
2.3	Способ изготовления и применения вестибулярных и оральных дуг	10	-	10
2.4	Способ изготовления и применения аппаратов для устранения вредных привычек	6	-	6
2.5	Изготовление и применение съемных механических аппаратов	12	-	12
2.6	Несъемные механические аппараты, используемые при лабиальном смещении зубов	6	-	6
2.7	Усовершенствованные дугообразные (современные) аппараты. Техника Лайтваера (аппарат Бегга). Аппарат Джонсона. Биопрогрессивная техника Рикетса	12	-	12

2.6	Тістердің ерінге қарай жылжуы кезінде қолданатын алынбайтын механикалық аппараттар	6	-	6
2.7	Жетілдірілген доға тәрізді (қазіргі заманға сай) аппараттар. Лайтваер техникасы (Бегга аппараты). Джонсон аппараты. Рикетстің биопрогрессивті техникасы	12	-	12
2.8	Эджуайз техникасы (брекет жүйесі) туралы ұғым. Брекеттерді қолдану көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері	14	2	12
2.9	Функционалдық және аралас әсер ететін аппараттар. Бағыттауыш Катц сауыты, таңдай бөлігінде тістеуіш пластинкасы бар Катц сауыты, тістеуіші бар пластинка, Френкель реттегіштері (1, 2, 3), активаторлар мен обтураторлар	14	2	12
3	Бала жасындағы протездеу	8	2	6
3.1	Балалық жаста қолданылатын ортопедиялық конструкциялардың ерекшеліктері және оларды дайындау техникасы	8	2	6
	Барлығы:	128	10	118

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау Кіріспе. Балалардағы тіс-жақ жүйесі дамуының анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Тіс-жақ ауытқулары және оларды тексеру әдістері

1.1 тақырып Балалардағы тіс-жақ жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері

Балалардағы тіс-жақ жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Сәбилік, аралас, тұрақты тістүйістер жайлы түсінік. Асқынған тісжегінің, ЛОР-ағзалары ауруларының және зиянды әдеттердің тіс-жақ ақауларының пайда болуына тигізетін әсері. Уақытша және тұрақты тістердің жарып шығу мерзімдері. Физиологиялық тістүйістің түрлері.

Практикалық сабақ: Балалардың тіс-жақ жүйесінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері туралы алған білімдерін практикада қолдану. Шайнау, жұту, тыныс алу, сөйлеу қызметтерінің тіс-жақ жүйесінің, бет-жақ сүйектерінің және жалпы организм жүйелерінің қалыптасуына тигізетін әсерін анықтау. Тістүйістің түрлерін ажырату. Ортогнатиялық тістүйіс белгілерін анықтау.

1.2 тақырып Тіс- жақ ауытқуларының этиологиясы және патогенезі. Тіс-жақ жүйесі ауытқуларының жіктелуі

Тіс-жақ ақауларының этиологиясы мен патогенезі. Тіс-жақ ақауларының алдын алу шаралары.

Балаларда тіс-жақ ауытқуларының (Энгель, Кальвеллис, Симон, Катц және Курляндский бойынша) жіктелуі.

Практикалық сабақ: Науқастармен сұхбат жүргізу материалдарын дайындау. Тіс-жақ ауытқуларын авторлар бойынша жіктеу.

1.3 тақырып Ортодонтиялық және ортопедиялық науқастарды тексеру әдістері

Стоматологиялық ортодонтиялық және ортопедиялық науқасты тексерудің негізгі әдістері. Науқастың амбулаториялық картасын толтыру ережелері. Ортодонтиялық және ортопедиялық науқасты тексерудің қосымша әдістері.

Практикалық сабақ: Келесі әдістерді қолдана отырып ортодонтиялық стоматологиялық науқасты тексеру: сұрастыру, қарап тексеру (тіс қатарының антропометриясы, краниометрия). Тістердің және тістүйістердің жағдайын анықтау. Нәрестенің тіс формуласын толтыру. Кальвеллистің жіктелуі бойынша тіс-жақ ауытқуларына диагноз қою.

2 тарау Ортодонтиялық аппараттардың сипаттамасы және оларды қолдану. Ортодонтиялық аппараттарды дайындау

2.1 тақырып Ортодонтиялық аппараттарының жіктелуі. Ортодонтиялық аппараттардың әсер ету механизмі

Белсенді және пассивті ортодонтиялық аппараттар. Алмалы-салмалы, алынбайтын және құрама ортодонтиялық аппараттар. Түзететін, ширықтыратын, кеңейтетін, тарылтатын, бағыттайтын, аралас және ретенциялық ортодонтиялық аппараттар.

Практикалық сабақ: Жеке тістердің орнын түзету, тіс қатарларының өзара орналасуын қалыпқа келтіру, тіс доғаларын кеңейту, тіс доғасын тарылту және кішірейту үшін қолданылатын аппараттармен танысу. Қос функциялық аппараттармен танысу. Ортодонтиялық аппараттардың әсер ету механизмімен танысу.

2.2 тақырып Ортодонтиялық аппараттарды дайындау тәсілдері

Ортодонтиялық аппараттарды дайындаудың жалпы конструкциялық элементтері. Негізгі тірек-ұстап тұрушы құрылғылар (жасанды сауыт, сақина тәрізді құрылғы). Көмекші қатайту бөліктері (ілмектер, түтікшелер). Аппараттардың реттегіш бөліктері.

Практикалық сабақ: Жасанды сауыт, сақина тәрізді ортодонтиялық құрылғылар дайындай білу. Практикада аппараттардың конструкциясын таңдау: тірек-ұстап тұрушы құрылғыларды (жасанды сауыт, сақина тәрізді құрылғылар), қатайтатын бөліктерді (ілмектер, түтікшелер), реттегіш бөліктерді таңдау. Балауыздан алмалы-салмалы ортодонтиялық аппараттар базисін дайындау, оны пластмассаға ауыстыруды, кеңейтетін бұрандаға орнатуды, әртүрлі кламмерлерді дайындау.

современные информационные технологии в профессиональной деятельности; БК 2. Должен знать строения органа и систем организма в норме и в патологии, признаки общего развития; БК 3. Анатомо-физиологические особенности челюстно-лицевой области и зубов. Профессиональными: ПК 1. Владеть коммуникативными навыками общения с пациентами, их родственниками, коллегами на основе этико-деонтологических принципов; ПК 2. Знать основные и вспомогательные методы обследования стоматологического больного; ПК 3. Использовать базовые знания, полученные при изучении клинических предметов и обладать знаниями о видах наследственной болезней; ПК 4. Уметь выявлять клинические симптомы, ставить стоматологический диагноз, проводить мотивированный уход за больными разных возрастных групп; Специальными: СК 1. Обследовать ортодонтических и ортопедических больных; СК 2. Классифицировать зубо челюстные аномалии и ставить диагноз; СК 3. Выбирать конструкции для ортодонтического лечения больных; СК 4. Изготовить и применять ортодонтические аппараты механического, функционального и комбинированного действия; СК 5. Изготовить и применять съемные и несъемные ортопедические протезы для детей; СК 6. Лечить челюстно-лицевые деформации, проводить профилактику аномалии развития зубов и прикуса; СК 7. Проводить санитарно-просветительную работу для предупреждения заболеваний зубов и полости рта.	- классификацию зубочелюстных аномалий и деформаций и их лечение; - классификацию ортодонтических аппаратов; - изменения в тканях при ортодонтическом лечении; - этиологию, клинику и лечение зубочелюстных аномалий; - аномалии развития зубов; - деформации челюстей и зубных рядов при врожденных пороках развития зубо челюстной системы; - аномалии прикуса; - клинко-лабораторные этапы изготовления ортодонтических аппаратов; - особенности ортопедических конструкций в детском возрасте и их изготовления; умеет: - изготовить ортодонтические аппараты; - изготовить и применять аппараты для устранения вредных привычек; - изготовить и применять съемные механические аппараты; - изготовить и применять несъемные механические аппараты; - изготовить и применять аппараты функционального и комбинированного действия; - изготовить протезы в детском возрасте. - оценить состояние слизистой оболочки полости рта при полной потере зубов.
--	---

1 Пояснительная записка

Настоящая Типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования Республики Казахстан (далее - ГОСО) по специальности 0307000 - «Стоматология ортопедическая» квалификации 0307013 - «Зубной техник».

Общий объем учебного времени - 128 часов, из них:

теоретических занятий – 10 часов;

практических занятий – 118 часов.

Перечень разделов и тем является обязательным для изучения и не может быть изменен в сторону уменьшения.

Согласно ГОСО, введена структура модульного обучения с уклоном на формирования у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций.

Настоящая Типовая учебная программа базируется на знаниях, умениях и навыках, полученных учащимися при изучении предметов «Нормальная анатомия», «Нормальная физиология», «Патологическая анатомия и патологическая физиология», «Техника изготовления съемных и несъемных протезов», «Болезни зубов и хирургия зубов» и т.д.

Изучение учебного материала по темам и разделам следует излагать с учетом постановляющих, нормативных и инструктивных документов.

Типовая учебная программа разработана в соответствии с квалификационными требованиями и задачами подготовки зубного техника.

Задачей предмета является изучение анатомо-физиологических особенностей зубочелюстной системы на разных этапах развития, классификаций зубочелюстных аномалий у детей, методов изготовления съемных и несъемных конструкций, ортодонтических аппаратов в детском возрасте.

Программой предусмотрено научить учащихся изготовлению элементов съемных конструкций, лабораторных этапов по изготовлению различных конструкций ортодонтических аппаратов.

При реализации настоящей Типовой учебной программы рекомендуется использовать дидактические и наглядные пособия, плакаты, диапозитивы, учебные и учебно-методические пособия.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями: Базовыми: БК 1. Иметь представление о современных компьютерных технологиях и их применении в медицине, использовать	В результате изучения дисциплины обучающийся знает: - анатомо-физиологические особенности зубочелюстной системы у детей;

2.3 такырып Кіреберіс пен ауызға арналған доғаларды дайындау тәсілдері және оларды қолдану

Вестибулалық (кіреберіс) және ауызға арналған ортодонтиялық доғалардың әсер ету принципі. Вестибулалық және ауызға арналған доғаларды қолдану көрсетімдері. Оларды дайындау тәсілдері.

Практикалық сабақ: Доғаны июдi үйрену. Ілмектерді майыстыру. Ортодонтиялық сымдардан вестибулалық және ауызға арналған доғаларды ию.

Кіреберіс және оральді ортодонтиялық доғаларды практикада қолдану.

2.4 такырып Зиянды әдеттерді жоюға арналған аппараттарды дайындау және оларды қолдану

Зиянды әдеттерді жоюға арналған аппараттардың әсер ету принципі. Зиянды әдеттерді жоюға арналған аппараттарды дайындау көрсетімдері. Бұл аппараттарды дайындау тәсілі. Вестибулалық пластмассалық пластинканы немесе жоғары жақсүйекке пластмассадан дайындалған өзінен көлбеу жазықтықта жататын немесе сым ілмегінен тұратын алмалы-салмалы пластинканы қолдану. Қолғап немесе қатты шынтақ таңғыштарын қолдану.

Практикалық сабақ: Қолғап немесе қатты шынтақ таңғыштарын практикада қолдана білу. Ернін соруды тоқтату үшін вестибулалық (кіреберістік) пластмассалық пластинканы дайындау. Балауыздан жоғары жақсүйекке көлбеу жазықтықта жататын пластинканы үлгілеу және оны пластмассаға ауыстыру.

2.5 такырып Алмалы-салмалы механикалық аппараттарды дайындау және оларды қолдану

Алмалы-салмалы механикалық аппараттардың әсер ету принципі және оларды дайындау техникасы. Механикалық әсері бар алмалы-салмалы конструкциялардың түрлері. Механикалық әсері бар алмалы-салмалы конструкцияларды клиникада қолдану көрсетімдері. Алмалы-салмалы вестибулалық доғаны және кеңейтетін бұрандамасы бар пластинканы қолдану көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.

Практикалық сабақ: Вестибулалық доғасы және кеңейтетін бұрандамасы бар алмалы-салмалы пластинканы дайындай білу. Хургин аппаратын дайындау техникасын меңгеру. Кламмерлерден таңдай пластинкасының базисін дайындау. Кеңейтетін бұрандаманы орнату, балауызды пластмассаға ауыстыру, протезді өңдеу, жылтырату.

2.6 такырып Тістердің ерінге қарай жылжуы кезінде қолданатын алынбайтын механикалық аппараттар

Алынбайтын механикалық аппараттардың әсер ету принципі. Механикалық әсер етуші алынбайтын аппараттардың түрлері. Ортодонтиялық стационарлық доғалардың, бұрандамалардың, сақина тәрізді құрылғылардың, түтікшелердің, ілмектердің, ілмектұзақтардың және т.б. құрылғылардың түрлері. Механикалық әсер етуші алынбайтын аппараттарды клиникада қолдану көрсетімдері. Ортодонтиялық жасанды сауыттар мен сақина тәрізді құрылғыларды дайындау ерекшеліктері. Құрылғы элементтерін тістердің бағыты мен жылжуына қарай дәнекерлеу ережесі.

Практикалық сабақ: Ортодонтиялық сақиналар мен жасанды сауыттарды дайындау техникасын меңгеру. Ортодонтиялық тіс сауытына түтікшелерді дәнекерлеу. Серпімдіні және стандартты доғаны ию. Стандартты доғаға ілгіш ілмекті дәнекерлеу. Аппаратты ағарту және жылтырату.

2.7 тақырып Жетілдірілген доға тәрізді (қазіргі заманға сай) аппараттар. Лайтваер техникасы (Бегга аппараты). Джонсон аппараты. Риккетстің биопрогрессивті техникасы

Қазіргі заманға сай доға тәрізді аппараттардың әсер ету принципі.

Қазіргі заманға сай доға тәрізді аппараттарды айналып қозғалу қасиетіне байланысты, иілуіне, орнын ауыстыру қасиетіне қарай қолдану көрсетімдері.

Брекет-жүйесімен бірге қолданылатын алынбайтын ортодонтиялық аппараттардың түрлері. Бегга доғасын (лайт-уайер), Риккетстің биопрогрессивті техникасын, Джонсонның қабатталған (твин-арч) доғасын дайындау техникасын меңгеру.

Практикалық сабақ: Қазіргі заманға сай доға тәрізді аппараттарды дайындау кезеңдерін меңгеру. Бегга доғасын (лайт-уайер), Риккетстің биопрогрессивті техникасын, Джонсонның қабатталған доғасын (твин-арч) дайындау техникасын меңгеру.

2.8 тақырып Эджуайз техникасы (брекет жүйесі) туралы ұғым. Брекеттерді қолдану көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері

Брекет- жүйесі жайлы түсінік. Брекет- жүйесінің әсер ету принциптері.

Брекеттерді қолдану көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Брекеттердің түрлері. Брекеттерді тістерге бекіту. Емдеу нәтижелері.

Практикалық сабақ: Брекеттерді қолдану көрсетімдерін анықтау. Брекеттерді тістерге жапсыру. Лигатураның көмегімен ортодонтиялық доғаны бекіту. Эластикалық тартқыштарды қолдану. Ретейнерлерді қолдану.

2.9 тақырып Функционалдық және аралас әсер ететін аппараттар. Бағыттауыш Катц сауыты, таңдай бөлігінде тістеуіш пластинкасы бар Катц сауыты, тістеуіші бар пластинка, Френкель реттегіштері (1, 2, 3), активаторлар мен обтураторлар

Функционалдық және аралас ортодонтиялық аппараттардың әсер ету принципі. Френкель реттегіштерінің (1, 2, 3) конструкциялық элементтерінің айрықша ерекшеліктері және оларды қолдану. Жақсүйектің өсуіне аппараттың тигізетін әсері. Бағыттаушы ілмегі бар Катц сауытын қолдану көрсетімдері және аппараттың әсер ету механизмі. Бағыттаушы ілмегі бар Катц сауытын дайындау кезеңдері. Обтураторларды қолдану көрсетімдері.

Практикалық сабақ: Бағыттаушы ілмегі бар Катц сауытын дайындау. Ию, бағыттаушы ілмекті сауытқа дәнекерлеу және ілмек пен сауыт арасын косу ережелерін қолдану. Конструкцияны ағарту және жылтырату

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	18
2. Планируемые результаты обучения дисциплины.	18
3. Тематический план и содержание дисциплины	20
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса.	25
5. Контроль планируемого результата обучения.	25
6. Литература и средства обучения	26

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Автор:

Кожанова Р.Т. – преподаватель специальных дисциплин, заместитель директора по учебно-методической работе медицинского колледжа при РГП «Карагандинский государственный медицинский университет».

Эксперты:

1. Косиева А.А. – Директор ТОО «Медицинский центр современных технологий», врач-стоматолог;
2. Садыков А.К. – Директор ТОО «Садык АК», врач-стоматолог.

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и медицинский колледж при РГП «Карагандинский государственный медицинский университет».

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования 2010 г. по специальности 0307000 - «Стоматология ортопедическая» квалификации 0307013 - «Зубной техник».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

3 тарау Бала жасындағы протездеу**3.1 тақырып Балалық жаста қолданылатын ортопедиялық конструкциялардың ерекшеліктері және оларды дайындау техникасы**

Бала жасындағы ортопедиялық конструкциялардың ерекшеліктері. Тіс сауыты және тіс қатарындағы ақауларды қалпына келтірудің түрлері мен тәсілдері. Балаларға конструкциясы әртүрлі тіс протездерін қолдану көрсетімдері. Балаларға ортопедиялық конструкцияны дайындау ерекшеліктері. Алмалы-салмалы пластинкалық протездердің- аппараттардың ерекшеліктері.

Тіл және вестибулалық доғалар мен ілмектердің орналасуы. Балаларға арналған протездер: салмалар, сауыттар (уақытша, тұрақты), штифті тістер, профилактикалық аппараттар, көпір тәрізді протездер, алмалы-салмалы протездер.

Практикалық сабақ: Сәбилік тістүйіс кезеңіндегі протездеуді практикада қолдану. Балаларға арналған протездерді дайындау техникасын меңгеру: салмалар, сауыттар (уақытша, тұрақты), штифті тістер, профилактикалық аппараттар, көпір тәрізді протездер және алмалы-салмалы протездер.

4 Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Қазіргі кездегі оқыту құралдарын, техникалық оқыту құралдарын, слайдтарды, бейнефильмдерді қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасын меңгеруді бақылау үшін сынақ ретінде аралық аттестацияны өткізу қарастырылған. Пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Ортодонтия. Персин Л. С. – М., Медицина, 2009.
2. Руководство по ортодонтии. Хорошилкина Ф.Ю. – М., Медицина, 2008.
3. Разработка и внедрение новых методов диагностики, ортопедического лечения и контроля его качества: руководство. Ряховский А.Н., Абрамов А.Е., Антонин М.М. – М., 2007. – 200 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Ортодонтические аппараты. Головкин Н. В. – Киев, 2008.
2. Ортопедическая стоматология. Гаврилов Е.И., Оксман И.М. – М., Медицина, 1996.
3. Основы ортодонтии: Митчелл Л. пер. с англ. под ред. Ю.М. Малыгина. – М., 2010. – 336 с.

6.3 Оқу құралдары:

- фантомдар;
- тақырыптар бойынша слайдтар;
- муляждар;
- интернет материалдары;
- плакаттар;
- құрал- саймандар жиынтығы.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ТЕХНИКА ИЗГОТОВЛЕНИЯ ОРТОДОНТИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ

**Специальность: 0307000 - «СТОМАТОЛОГИЯ
ОРТОПЕДИЧЕСКАЯ»**

Квалификация: 0307013 - «Зубной техник»

Объём часов - 128

Астана 2010